

FIIA 10/2017

COMMENT

Elina Sinkkonen
Ulkopoliittinen instituutti

Odottaminen ei ole vaihtoehto: Pohjois-Korean uhka kasvaa, kun maan ydin- ja ohjusohjelmat edistyvät

Yhdysvallat pelkää, että Pohjois-Korea onnistuu ennemmin tai myöhemmin valmistamaan ydinkärkiä, jos kansainvälinen yhteisö ei reagoi. Yhdysvallat ei voi ottaa sitä riskiä, että Pohjois-Korea käyttäisi ydinohjuksia sitä vastaan. YK:n turvallisuusneuvosto keskustelee tänään 28.4. Pohjois-Korean tilanteesta.

Korean niemimaan tilanne on kireä, ja suurvallat ovat erimielisiä siitä, kuinka Pohjois-Korean ydinohjelmaan ja ohjuskokeisiin pitäisi puuttua. Kim Jong-unin hallinto katsoo Irakin ja Libyan tapausten perusteella, että vain ydinaseet voivat suojata maata Yhdysvaltain hyökkäykseltä. Yhdysvallat ei halua tunnustaa Pohjois-Koreaa ydinasevaltana, mikä jättää vähän neuvotteluväriä.

Yhdysvaltain presidentin Donald Trumpin ailahtelevaa Pohjois-Korean-politiikkaa on arvosteltu siitä, että se ajaa Aasiaa ydinsodan partaalle. Toisaalta presidentti Barack Obaman niin sanottu strategisen kärsivällisyyden politiikka oli strateginen vain nimeksi. Pohjois-Korean aggressiivisuus ei katoa odottamalla, vaan odottaminen pahentaa ongelmia. Jos Pohjois-Korea onnistuu pienentämään ydinmateriaalia ohjuksiin sopivaksi, maan kanssa on yhä vaikeampi neuvotella. Yhdysvallat on todennut, että ”strategisen kärsivällisyyden politiikka” on nyt ohi.

Pohjois-Korean ydin- ja ohjusohjelmiin kannattaa kiinnittää huomiota, sillä ne molemmat etenevät. Maan ydinohjelma on melko omavarainen: Pohjois-Korean maaperässä on mittavat uraanivarat. Kymmenen viime vuoden aikana Pohjois-Korea on testannut viittä ydinpommia ja

oppinut jokaisesta kokeesta. Maa ei vielä ole kyennyt testaamaan vetypommeja, mutta onnistuu lopulta. Vetypommiin valmistamisessa tarvitaan samaa kiihdyttämistekniikkaa kuin ydinmateriaalin pienentämisessä. Pienennettyä materiaalia voidaan käyttää ohjuksissa. Osa ydintutkijoista katsoo, että Pohjois-Korea on jo voinut onnistua valmistamaan fissiopommeja ja olisi saavuttamassa kyvyn pienentää ydinmateriaalia.

Ydinohjelmansa lisäksi Pohjois-Korea on lisännyt testejiään ballistisilla ohjuksilla. Toistaiseksi maa on onnistunut testaamaan sukellusveneistä laukaistavaa ohjusta ja osoittanut pystyvänsä laukaisemaan yhtä aikaa useita keskimatkan ohjuksia. Kim Jong-unin totesi uudenvuodenpuheessaan, että Pohjois-Korea pystyy pian laukaisemaan mannertenvälisiä ballistisia ohjuksia. Yhdysvaltain pahin pelko on, että Pohjois-Korea pystyy laukaisemaan ydinkärjillä varustettuja, mannertenvälisiä ballistisia ohjuksia sukellusveneistä. Tämä tekisi mahdollisten hyökkäysten havaitsemisesta hyvin vaikeaa.

Yhdysvallat on todennut toistuvasti, että Kiinalla on avaimet kriisin ratkaisemiseksi, koska Pohjois-Korea käy noin 90 prosenttia kaupastaan Kiinan kanssa. Kiina haluaa kuitenkin ennen kaikkea säilyttää alueellisen tasapainon ja estää Pohjois-

Korean hallinnon kaatumisen. Ydinaseiden leviämisen estäminen on Kiinalle vähemmän tärkeä tavoite. Siksi Kiinalla on todellisuudessa vähemmän vaikutusvaltaa Pohjois-Koreaan kuin Yhdysvallat olettaa. Yhtä kaikki Pohjois-Korea vaarantaa Kiinan alueellista turvallisuutta, sillä Pohjois-Korean viimeaikaiset toimet ovat ajaneet Etelä-Korean aiempaa syvempään turvallisuusyhteistyöhön Yhdysvaltain kanssa. Yhdysvallat alkoi rakentaa Etelä-Koreaan THAAD-ohjuspuolustusjärjestelmää kuluvana keväänä, suunniteltua aikaisemmin. Kiina vastustaa rakentamista.

Vaikka Kiina on tänä keväänä käyttänyt Pohjois-Koreaa vastaan aiempaa kovempaa kieltä, maan Pohjois-Korean-politiikka ei ole muuttunut paljoa sitten Pohjois-Korean toisen ydinkokeen vuonna 2009. Kiinan viimeaikainen toiminta on ollut ristiriitaista. Yhtäältä Kiina ilmoitti helmikuussa, että maa aikoo olla ostamatta pohjoiskorealaista hiiltä kuluvan vuoden loppuun saakka. Ilmoitus on linjassa YK:n pakotteiden kanssa. Hiilikauppa vastaa 35-40:ää prosenttia Pohjois-Korean ulkomaankaupasta. Toisaalta Pohjois-Korean varaulkoministeri Ri Kil-song vieraili Pekingissä maaliskuussa. Tästä voi päätellä, että Kiina ja Pohjois-Korea saattavat jo yrittää lievittää jännitteitä. Lisäksi

---

Ulkopoliittinen
instituutti

Kruunuvuorenkatu 4

PL 400

00161 Helsinki

Puhelin

---

(09) 432 7000

Fax

---

(09) 432 7799

www.fiia.fi

Ulkopoliittinen instituutti on riippumaton tutkimuslaitos, joka tuottaa korkeatasoista tutkimusta poliittisen päätöksenteon ja avoimen keskustelun tukemiseksi niin kotimaassa kuin kansainvälisestikin.

Korkean laadun varmistamiseksi ainakin kaksi asiantuntijaa lukee ja kommentoi kaikkien instituutin julkaisujen käsikirjoituksia. Julkaisut käyvät lisäksi läpi ammattimaisen kielitarkastuksen ja editointiprosessin. Julkaistavat näkemykset ovat kirjoittajien omia.

Kiinan tullitilastojen mukaan maan kauppa Pohjois-Korean kanssa kasvoi kuluvan vuoden alkupuolella muissa tuotteissa kuin hiilessä. Kiina voisi halutessaan sulkea öljyputken-
sa, millä olisi vakavia vaikutuksia Pohjois-Koreaan. Kiina turvautui tähän vuonna 2003, mutta koska maa haluaa ensisijaisesti säilyttää alueellisen tasapainon, putkia ei voida sulkea kovin pitkäksi aikaa. Siksi tällaisella toimella ei olisi pitkän aikavälin vaikutuksia.

Kansainvälinen yhteisö on epäonnistunut yrityksissään painostaa Pohjois-Koreaa luopumaan ydinaseista maan ensimmäisen ydinkokeen jälkeen vuonna 2006. YK yritti sulkea Pohjois-Korean uloskansainvälisestä rahoitusjärjestelmästä asettamalla maalle pakotteita maaliskuussa 2013. Lisää pakotteita asetettiin vuonna 2016, kun Pohjois-Korea teki kaksi uutta ydinkoetta. Silti Pohjois-Korea ei näytä taipuvan luopumaan ydinaseista.

YK:n asiantuntijapaneeli totesi kuluvan vuoden helmikuussa, että pakotteet ovat olleet tuloksettomia muun muassa siitä syystä, että niiden toimeenpano on ollut tehotonta ja epäjohdonmukaista. Pohjois-Korea voi kiertää pakotteita turvautumalla muun muassa identiteettihuijauksiin ja laajoihin ulkomaisiin verkostoihinsa.

Pohjoiskorealaisia avittaa esimerkiksi korruptio, joka rehottaa etenkin Kiinassa ja Kaakkois-Aasiassa. Kun muut kuin Pohjois-Korean kansalaiset osallistuvat valtion pyörittämään laittomaan toimintaan, heitä on vaikea jäljittää ja heidän toimiaan on vaikea estää. Pohjois-Korean ase- ja huumekaupalla on yhteyksiä kansainvälisiin rikollisverkostoihin. Lisäksi Pohjois-Korea kerää rahaa lähettämällä kansalaisiaan ansaitsemaan ulkomaille. Tällaisia ”vierastyöläisiä” on paljon Venäjällä, mutta jotkut ovat työskennelleet myös Itä-Euroopassa.

Jos Pohjois-Korean tilanteeseen halutaan saavuttaa pitkäaikainen ratkaisu, tilanteen ei voida odottaa ratkeavan hetkessä. Kansainväliset asiantuntijat ovat ehdottaneet, että Kiina ottaisi Pohjois-Korean oman ydinasepuolustuksensa alle. Näin Pohjois-Korea voitaisiin suostutella luopumaan omasta ydinohjelmastaan. Yhdysvaltain olisi vaikea hyväksyä tätä vaihtoehtoa, ja Pohjois-Koreaa olisi vaikea taivutella luottamaan Kiinaan. Kaikesta huolimatta tämä vaihtoehto voisi estää Korean niemimaata liukumasta sotaan, sillä se parantaisi alueen tasapainoa ja mahdollistaisi Pohjois-Korean ydinohjelman ulkopuolisen valvonnan.